

สรุปและขอเสนอแนะ

สรุป

หนังสือเป็นเครื่องมือสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ ความนึกคิดของคนให้แพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หนังสือปกอ่อน ซึ่งเป็นหนังสือที่มุงผลิตจำนวนมากและราคาถูก ผู้อ่านทุกระดับจึงสามารถซื้ออ่านได้ หนังสือปกอ่อนเป็นหนังสือประเภทแรกที่ประชาชนคนไทยส่วนใหญ่มีโอกาสได้รู้จักและอ่าน วิทยานิพนธ์เรื่องนี้จึงมีความมุ่งหมายที่จะศึกษาถึงประวัติและพัฒนาการของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย ในด้านการจัดทำและเนื้อหา เพื่อเป็นประโยชน์แกผู้อ่านหนังสือปกอ่อน บรรณาธิการ หรือผู้ที่มีความรับผิดชอบในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด ตลอดจนผู้สนใจหนังสือปกอ่อน

จากการศึกษามากกว่าทำให้ทราบประวัติ และพัฒนาการของหนังสือปกอ่อนในประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

หนังสือของไทยที่ปรากฏเป็นครั้งแรก เรียกว่า สมุดไทย บันทึกเรื่องราวต่าง ๆ โดยการเขียน มิชชันนารีอเมริกัน เป็นผู้จัดพิมพ์หนังสือที่บันทึกเรื่องราวด้วยเครื่องพิมพ์ภาษาไทย เย็บเป็นเล่มเข้าด้วยกัน เรียกว่า สมุดฝรั่ง การจัดทำหนังสือในสมัยก่อน ผู้จัดทำมุงผลิตหนังสือปกอ่อนเป็นหลัก กล่าวคือ เมื่อพิมพ์หนังสือจำนวน 1,000 เล่ม จะแบ่งทำหนังสือปกแข็ง เคียนทองสวยงามประมาณ 50 เล่ม เพื่อจำหน่ายให้คนที่มุงเงิน ส่วนจำนวนที่เหลือจะทำเป็นหนังสือปกอ่อน ทำให้ได้ทราบว่า การจัดทำหนังสือปกอ่อนตามแนวความคิดของไทยนั้น เหมือนกับการจัดทำหนังสือปกแข็งทุกประการ ทั้งด้านการจัดพิมพ์ เรียงพิมพ์ และการวางรูปเล่ม รวมทั้งพิมพ์จำนวนน้อยด้วย ยังไม่ได้รับแนวความคิดในการจัดทำหนังสือปกอ่อนจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นการนำเอาหนังสือปกแข็งมาพิมพ์ทำในรูปปกอ่อน พิมพ์จำนวนมากเพื่อให้ต้นทุนการผลิตต่ำ ราคาต่อเล่มถูกลง และพยายามกระจายตลาดออกไปให้มากที่สุด ในระยะแรกหนังสือปกอ่อนของไทยจึงแตกต่างจากหนังสือปกแข็ง เฉพาะปกเท่านั้น และการผลิตหนังสือส่วนใหญ่ในประเทศไทยยังคงยึดรูปแบบนี้ตลอดมาจนถึงปัจจุบัน เพราะการจัดทำปกอ่อน

งายกว่าและต้นทุนการผลิตต่ำกว่าการจัดทำปกแข็ง สำหรับ เนื้อเรื่องที่น่ามาจัดพิมพ์ในหนังสือปกอ่อนก็เป็นเนื้อเรื่องประเภทเดียวกับเนื้อเรื่องที่น่ามาจัดพิมพ์ในหนังสือปกแข็ง

ในระยะเวลาใกล้ ๆ กับที่เริ่มมีการผลิตหนังสือขึ้นในประเทศไทย ได้มีโรงพิมพ์บางโรงพิมพ์ เช่น โรงพิมพ์กรุดมวิท โรงพิมพ์นายสิน โรงพิมพ์นายเทพ โรงพิมพ์พานิช สรรพอุดม เป็นต้น ใคมองผลิตหนังสือเล่มเล็ก ๆ บาง ๆ ขนาด 16 หน้ายก หนาประมาณ 48 หน้า เพื่อให้หนังสือราคาถูกพอสมควรกับกำลังซื้อของประชาชนทั่วไป สำหรับเนื้อเรื่องส่วนใหญ่ที่น่ามาจัดพิมพ์ในหนังสือปกอ่อนขนาด 16 หน้ายกนี้ คือ นิทานคำกลอนจากสมุดไทย นับตั้งแต่ต้นมาหนังสือปกอ่อนของไทยจึงมี 2 ลักษณะ คือ ลักษณะรูปเล่มเหมือนหนังสือปกแข็งทุกประการ แต่ใช้กระดาษแข็งทำปก และลักษณะรูปเล่มขนาด 16 หน้ายก ใช้กระดาษอ่อนทำปก วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มุ่งทำการศึกษาวิจัย เฉพาะหนังสือปกอ่อนที่มีลักษณะแบบหลัง และเป็นหนังสือที่ผลิตเพื่อการจำหน่ายแก่บุคคลทั่วไปเท่านั้น ไม่รวมถึงหนังสือแบบเรียน และหนังสือที่พิมพ์แจกในโอกาสต่าง ๆ ทั้งแต่ปลายรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นต้นมากิจการผลิตหนังสือปกอ่อนเจริญยิ่งขึ้นตามลำดับ ผู้จัดพิมพ์หนังสือปกอ่อนเปลี่ยนจากโรงพิมพ์เป็นเอกชน และมีนักเขียนใหม่เกิดขึ้นมาก เนื้อเรื่องมีทั้งสารคดี และบันเทิงคดี ซึ่งจะจัดพิมพ์แยกเล่มโดยเด็กชาด สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีนักเขียนนักแปลมาก หนังสือปกอ่อนมักนำเรื่องมาจากวารสารต่าง ๆ มารวมพิมพ์ใหม่ ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 แม้กระดาษมีราคาแพง แต่ผู้ผลิตก็พยายามจัดพิมพ์หนังสือปกอ่อนออกจำหน่ายให้มีสาระเพียงพอที่ผู้อ่านจะซื้อได้ เมื่อสงครามโลกสิ้นสุดลง และกระดาษราคาถูกลง จึงมีการผลิตหนังสือปกอ่อนกันมากยิ่งขึ้น

หลังปี พ.ศ. 2492 ประชาชนประสบปัญหาเศรษฐกิจ การจัดทำหนังสือปกอ่อนจึงซบเซาลงไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 เป็นต้นมา การจัดทำหนังสือปกอ่อนเริ่มคลี่คลายจากเดิมบ้าง แต่ก็ไม่ค่อยไปตามแบบอย่างของต่างประเทศ ซึ่งนิยมนำหนังสือปกแข็งมาพิมพ์ซ้ำในรูปของปกอ่อน พิมพ์จำนวนมากเพื่อให้ต้นทุนต่ำ และพยายามกระจายตลาดออกไปให้มากที่สุด ส่วนการจัดทำหนังสือปกอ่อนของไทยยังคงเป็นรูปเดิม คือจัดทำหนังสือปกอ่อนจนแล้วจึงนำมารวมทำเป็นหนังสือปกแข็งในภายหลัง เนื้อเรื่องส่วนมากเขียนขึ้นจากประสบการณ์ส่วนตัวของนักเขียน จึงเป็นรูปรวมเรื่องสั้น อาจมีทั้งสารคดีและบันเทิงคดีรวมอยู่ในเล่มเดียวกัน

เนื้อหาประเภทการเมืองและเศรษฐกิจเริ่มมีบ้าง หลังเหตุการณ์วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 การจัดทำหนังสือปกอกรนวนมากในคานเทคนิคการพิมพ์และการสร้างภาพ จำนวนพิมพ์บางเรื่องสูงมาก เนื้อหาส่วนใหญ่วาทะถวิลถวิลการเมืองฝ่ายซ้าย การปฏิวัติวัฒนธรรม หลักการทำสงคราม และการปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น เมื่อผลิตออกมามาก ผู้อ่านเริ่มเห็นความซ้ำซากและเกิดความเบื่อหน่าย ในปลายปี พ.ศ. 2517 สำนักพิมพ์หลายแห่งจึงเปลี่ยนแนวมาเสนอเนื้อหาในรูปแบบนวนิยายสั้นของนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียง

ปัญหา

1. การผลิตหนังสือ ยังไม่ดำเนินงานในรูปอุตสาหกรรมการพิมพ์ ซึ่งจะต้องมีกองบรรณาธิการฝ่ายจัดทำ กองบรรณาธิการฝ่ายเลือกเรื่อง และฝ่ายศิลป์ เป็นต้น การตัดสินใจจึงมักขึ้นอยู่กับบุคคลเพียงคนเดียว
2. ผู้จัดทำยังไม่คอยคำนึงถึงคุณภาพของตัวพิมพ์ และภาพปก ภาพประกอบ เพราะไม่ยอมว่าจ้างผู้มีความรู้เฉพาะเรื่อง
3. ผู้จัดทำมองเห็นว่าการผลิตหนังสือเป็นเรื่องการค้าเกินไป ให้ความสำคัญน้อย แต่ตั้งราคาหนังสือสูง
4. ขาดแคลนนักเขียนที่มีความสามารถ เขียนเรื่องประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับคนไทยส่วนใหญ่ของประเทศ เช่น การเกษตรกรรม
5. กระดาษ และอุปกรณ์การพิมพ์มีราคาสูงมาก

ขอเสนอแนะ

1. สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ควรมีบทบาทในเรื่องต่อไปนี้
 - 1.1 จัดประชุมอบรมผู้มีหน้าที่จัดทำหนังสือเป็นครั้งคราว เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับวิชาการใหม่ทางด้านการจัดทำหนังสือ
 - 1.2 จัดอบรมนักเขียนและนักแปล

1.3 จัดให้มีการประกวดหนังสือปกอ่อนโดยเฉพาะ เพื่อสร้างนักเขียนใหม่ ๆ และปรับปรุงคุณภาพของหนังสือปกอ่อน

1.4 จัดทำรายชื่อหนังสือปกอ่อน (Paperbacks in Print)

2. รัฐบาลควรให้ความสนับสนุนกิจการของหนังสือ และให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่อไปนี้

2.1 ช่วยลดภาษีกระดาษ และอุปกรณ์การพิมพ์ เพื่อให้ทุนทุนการผลิตต่ำ

2.2 ควรลดอัตราไปรษณียากรให้แก่สโมสรนักอ่าน หรือชมรมที่วิวัฒนาการสูงใกล้เคียงกัน และพยายามให้บริการทางไปรษณีย์รวดเร็ว เข้าถึงชนบทไกล ๆ และไม่มีทางสายหายระหว่างทาง

2.3 จัดให้มีการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาอุตสาหกรรมกรรมการพิมพ์ และจัดทำหนังสือขึ้นในสถาบันการศึกษาระดับสูง

2.4 ให้ทุนแก่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหนังสือ ไปศึกษาอบรมเกี่ยวกับการจัดทำและจำหน่ายหนังสือในประเทศที่อุตสาหกรรมกรรมการพิมพ์เจริญ

3. หอสมุด ควรจัดหาหนังสือปกอ่อนไว้เพื่อบริการผู้อ่าน

3.1 หอสมุดแห่งชาติ ควรมีเจ้าหน้าที่สำหรับเก็บข้อมูลและทวงถามเกี่ยวกับหนังสือปกอ่อนจากผู้จัดพิมพ์ โดยเฉพาะ

3.2 หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดมหาวิทยาลัย และวิทยาลัย และหอสมุดประชาชน ควรจัดเก็บหนังสือปกอ่อนไว้บริการ